

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-04-06

Diarienummer N164-0682/21

Handläggare

Linda Nilsson

Telefon: 031-367 93 97

E-post: linda.nilsson@socialcentrum.goteborg.se

Medlemskap i European Cities Against Drugs

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum beslutar att säga upp Stadens medlemskap i European Cities Against Drugs.

Sammanfattning

European Cities Against Drugs, ECAD, är en sammanslutning av städer i Europa som arbetar med kunskapsspridning och opinionsbildning i narkotikafrågan. Göteborgs Stad har varit medlemmar sedan organisationen bildades 1994. Staden har varit en aktiv medlem som både varit representerade i den nationella och internationella styrelsen för ECAD. De främsta nyttorna med medlemskapet är att Staden får verka i ett internationellt sammanhang för såväl kunskapsspridning som opinionsbildning, vilket också förutsätter ett aktivt deltagande från Stadens sida. Förvaltningen bedömer att då detta engagemang inte längre finns bör Stadens medlemskap sägas upp.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Medlemsavgiften i ECAD baseras på invånarantalet i staden. För 2020 betalade Göteborgs Stad en medlemsavgift på 6 000 Euros. Utöver det har medlemskapet inte inneburit några andra kostnader då Staden inte deltagit på konferenser eller i ECADs arbete under 2020.

För att Staden ska dra nytta av medlemskapet krävs ett aktivt medlemskap. Det skulle innebära att Stadens kostnader ökar och innefattar såväl arbetstimmar som resor till konferenser och möten. Staden har tidigare gjort beräkningar om cirka 30 arbetstimmar och 15tkr för att finansiera deltagande i borgmästarkonferensen och ECAD-Sveriges årsmöte (Dnr 0882/06). Beräkningarna är gjorda 2007 men då möjligheterna att delta digitalt på möten och konferenser ökat kan kostnader för möten och konferenser fortfarande hållas på en låg nivå. Förvaltningen gör bedömningen att antalet arbetstimmar behöver skrivas upp om medlemskapet ska ge nytta för Staden givet den organisatoriska situation som ECAD befinner sig i idag.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Risken för drogrelaterad ohälsa är större bland män än bland kvinnor, den är också större bland personer med förgymnasial utbildning jämfört med personer med eftergymnasial utbildning samt för personer med låg inkomst och personer i gruppen bi- och homosexuella jämfört med heterosexuella. Även personer som är socialt utsatta har en

ökad risk för drogrelaterad ohälsa. Att minska drogrelaterad ohälsa bidrar till att minska skillnader i livsvillkor och verka för ökad sammanhållning, tillit och delaktighet.

Det lokala och nationella arbetet påverkas i hög grad av förhållanden och förändringar utanför landets gränser och är i allt större utsträckning beroende av omvärlden. Sverige har en restriktiv narkotikapolitik och regeringen har i sin proposition för den nya ANDTS-strategin till Riksdagen angett att ett prioriterat insatsområden är internationellt samarbete för att uppnå målen med svensk narkotikapolitik. Regeringen vill aktivt verka för att en folkhälsoprioriterad syn på narkotika stärks inom EU och internationellt, en linje där restriktivitet ryms inom ramen för en folkhälsobaserad politik. Samarbetet kring narkotikafrågor inom såväl Norden som EU och internationellt är av central betydelse för att kunna uppnå målen med svensk narkotikapolitik.

Medlemskap i ECAD ger Staden möjligheter att delta i internationellt samarbete med liknande städer och städer som har andra förutsättningar. Medlemskapet är också ett sätt att påverka den internationella debatten i linje med den nationella ANDTS strategin och de lokala prioriteringarna. ECAD är en etablerad organisation med ett brett kontaktnät i EU och stora delar Europa vilket är av strategisk betydelse för utvecklingen inom narkotikaområdet. Ett aktivt medlemskap från Göteborgs stad stärker Stadens inflytande inom det narkotikapolitiska området och ECADs position stärks internationellt.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2021-04-13.

Ärendet

Nämnden har att ta ställning till förvaltningens förslag att avsluta medlemskapet i European Cities Against Drugs.

Beskrivning av ärendet

Medlemsorganisationen European Cities Against Drugs, ECAD, bildades 1994 i samband med en konferens arrangerad av Stockholms Stad. Bakgrunden till konferensen var att det i flera europeiska städer fördes en diskussion kring en liberalisering av narkotikapolitiken och en legalisering av framförallt cannabis. Vid konferensen togs den så kallade Stockholmsresolutionen fram som undertecknades av 21 europeiska städer. Göteborgs Stad var en av de städer som undertecknade resolutionen och har därmed varit medlem av ECAD sedan organisationen bildades. Kommunstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 2007-04-11 att ansvaret för stadens medlemskap i ECAD ska överföras från kommunstyrelsen till Social resursnämnd.

En grundsten i resolutionen och därmed organisationen har varit upprätthållandet och försvaret av FNs narkotikakonventioner som syftar till att tillgängliggöra narkotika för medicinska ändamål och förhindra icke-medicinskt bruk av narkotika. ECAD ska också verka för utveckling av nya metoder samt för ett ökat internationellt samarbete mellan städer.

Sedan 2001 finns det ett nätverk som består av de svenska städer som är medlemmar i ECAD. Det svenska nätverket har ECADs grundsatser som utgångspunkt och samarbetar under betäckningen Nätverket Sveriges städer och kommuner mot narkotika, eller i kortform ECAD-Sverige. ECAD-Sverige anordnar årligen konferensen Sverige mot Narkotika som en manifestation mot narkotika. Det är en träffpunkt för alla som är engagerade i narkotikafrågan nationellt, med särskilt fokus på det lokala perspektivet. Konferensen sker i samarbete med idéburna organisationer. 2021 års konferens genomfördes i Borås med över 1800 deltagare, 135 var från Göteborgs Stad. Göteborg Stad var den kommun med flest anmälda till konferensen.

ECAD arrangerar årligen en internationell borgmästarkonferens. Konferensen samlar politiker och tjänstemän från medlemsstäderna som tillsammans med forskare och civilsamhället samlas för seminarier, studiebesök och diskussioner kring utvecklingen inom narkotikaområden i Europa. En medlemsstad står som värd för konferensen.

2018 stod Göteborgs Stad som värdstad för den 25:e borgmästarkonferensen som genomfördes i Samverkan med Word Federation Against Drugs. Dessutom samarrangerades konferensen med Sverige mot Narkotika och innehöll ett spår på svenska som mer specifikt rörde nationella frågor. Konferensen samlade närmare 400 personer från 45 länder.

Staden har varit representerade i den internationella styrelsen och i styrelsen för ECAD-Sverige och därmed aktivt bidragit till styret och inriktningen av ECADs arbete. Efter 2018 har dock Stadens engagemang minskat och Staden har inte deltagit i varken den internationella eller den nationella styrelsen.

2018 lämnade Stockholm, Oslo och Helsingfors ECAD, det fick påverkan på ECADs ekonomi eftersom de större städerna bidrar med en större medlemsavgift. Under 2018 och 2019 innebar det att sekretariatet för organisationen gick från tre anställda till en. Under

2019 kunde ECAD trots detta genomföra flertalet aktiviteter och vara aktiv i den internationella narkotikadebatten. Under 2020 påverkades ECADs planerade aktiviteter av pandemin. Den enda kvarvarande personalen blev korttidspermitterad vilket bland annat lett till att ECAD fått minskade möjligheter att delta i den internationella debatten.

Inför 2021 planerar ECAD att vitalisera det svenska nätverket av städer. Det ska bland annat göras genom att knyta närmare band med andra nätverk inom narkotikaområdet (till exempel Narkotikapolitiskt Center) för att kommuner ska få mer nytta av varandra i nätverket.

På den internationella arenan planerar ECAD att fortsätta samarbetet med Planet Youth som är en modell för drogforebyggande arbete, utvecklat på Island. Metoden är evidensbaserad och tjänat som inspiration för utvecklingen av Göteborgs drogpreventiva modeller. En borgmästarkonferens är planerad till 2022.

Förvaltningens bedömning

Medlemskapet i ECAD har inneburit nytta för staden under det 27 år som Göteborgs Stad varit medlem. Staden har varit en aktiv medlem som bland annat stått värd för internationella och nationella konferenser som genomförts av ECAD. Genom konferenser och seminarium har Staden fått möjlighet att knyta kontakter och kompetensutveckla tillsammans med andra städer runt om i Europa och nationellt. Staden har även suttit i såväl den internationella som den nationella styrelsen. Det har gett Staden möjligheter att påverka innehållet i konferenser så att de passar de behov som Staden har. Vidare är konferenserna ett sätt att sprida Stadens arbete utanför Göteborg.

ECAD har starka band med civilsamhället, ECADs aktiviteter genomförs ofta tillsammans med andra organisationer i civilsamhället både i Sverige och i Europa. ECADs aktiviteter blir därmed ett samarrangemang mellan kommuner och städer och civilsamhällets organisationer. Ett aktivt medlemskap bidrar därmed till Staden mål om en god samverkan med civilsamhället.

Det lokala och regionala arbetet påverkas av förändringar utanför landets gränser. Medlemskapet i ECAD ger Staden möjligheter att påverka den internationella debatten och driva frågor som Staden prioriterar i narkotikafrågan som exempelvis vikten av det förebyggande arbetet som i vissa fall hamnar i marginalen i den internationella debatten.

Engagemanget från Staden har dock minskat under de senaste åren, Göteborg har lämnat styrelsen för både ECAD-Sverige och den internationella styrelsen. Samtidigt har aktivitetsnivån i ECAD också minskat. Delvis beror det på ekonomiska konsekvenser av större städers utträde från organisationen men det beror också på att flera städer i ECAD minskat sitt engagemang i ECAD, på samma sätt som Göteborgs Stad har gjort.

Förvaltningen gör bedömningen att ett medlemskap i ECAD kräver ett aktivt engagemang på både politisk och tjänstemannanivå för att Staden ska dra nytta av medlemskapet. De främsta nyttorna med medlemskapet är att Staden får verka i ett internationellt sammanhang för såväl kunskapsspridning som opinionsbildning, vilket också förutsätter ett aktivt deltagande från Stadens sida. Förvaltningen bedömer att då detta engagemang inte längre finns bör Stadens medlemskap upphöra från 2021-01-01.

Socialförvaltningen Centrum

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör